

Posudek oponenta disertační práce Mgr. Jakuba Fialy

“Quantified Self”

**předkládané v roce 2023 na Ústavu informačních studií Filozofické fakulty
Univerzity Karlovy**

I. Stručná charakteristika práce

Předložená disertační práce se zaměřuje na individuální změny v chování při používání nositelných technologií pro sběr dat, resp. pro sledování fyzické aktivity. Tato problematika je zkoumána z pohledu unikátní výzkumné metody, která kombinuje datová měření s psychologickou analýzou. V rámci práce byl proveden explorativní výzkum na 11ti univerzitních studentech ve věku od 20 do 28 let. Výzkum byl realizován pomocí sběračů dat Fitbit Zip a osobnostní rysy účastníků byly měřeny pomocí dotazníku NEO PI-3. Výsledky potvrzují dosavadní studie v dané oblasti, ale přináší i mnoho nových informací a doporučení pro další výzkum. Tímto způsobem práce rozhodně přispívá k dalšímu rozvoji a pochopení vlivu nositelných technologií na individuální chování.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Práce jako celek přináší nejen zajímavá fakta, ale i informace/návrhy hypotéz pro další výzkum či aplikační sféru. Teoretická část práce je psaná velmi čtivým jazykem a zcela vyčerpávajícím způsobem shrnuje dosavadní výzkum v nastíněné oblasti. Praktická část práce je zpracovaná precizně a v rámci podrobné analýzy představuje zásadní zjištění. Nejzásadnější výtkou je z mého pohledu (pouze) nepříliš dobrá provázanost praktické a teoretické části práce, což občas snižuje srozumitelnost metodologických popisů a postupů v analýze. Obecně se v práci autor rozhodně věnuje velmi důležitému tématu, jež má značný dopad na velkou část veřejnosti díky silné proliferaci sběračů dat do naší společnosti. Práce poukazuje na mnoho důležitých problémů, které by měla tato komerčně rozšiřovaná zařízení (alespoň) reflektovat, avšak to se jejich výrobcům zatím evidentně nedaří. Práce by si zasloužila komunikaci dat veřejnosti a odborníkům působícím v tomto odvětví.

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

Teoretická část práce je velmi srozumitelná, čtivá a neopomíjí nejzásadnější zjištění z výzkumu. Autor je schopen efektivně v textu vysvětlit nejen závěry z citovaných studií, ale i jejich limity a návazné výzkumné otázky, které produkují. Struktura je teoretické části práce přehledná.

V praktické části práce jsou ale zřetelné jisté nedostatky v struktuře; např. kapitola 6.1 (Pilot) postrádá přesnější vysvětlení toho, proč bylo pilotní šetření formulováno právě tímto způsobem, resp. by bylo vhodné zde metodologii více provázat s teoretickou částí práce a přímo odkazovat na některé citované studie, aby bylo z výzkumného hlediska jasné, na které nezodpovězené otázky v dané oblasti autor svým výzkumem odpovídá. Podobně kapitola 6.2 se souhrnem výzkumných otázek by měla lépe navazovat na rešerši zdrojů z první části práce. Dále až ve výsledcích (konkrétně v kap. 7.2) se dozvídáme, které subškály Big Five byly do výzkumné analýzy zahrnuty a jak je autor pro výzkum interpretoval (např. vysoký skóre v neuroticismu vedoucí k vysoké citlivosti k dopadům sběření atd.). Tyto informace by se měly ale objevit již v části 6 (opět) s návazností na výzkum, přesněji na část 4, kde je popsán

předchozí výzkum tento výběr a interpretaci ospravedlňující. Ve zkratce to znamená, že autor v práci nic neopomíjí, avšak některé informace v textu přicházejí později, než by měly, nebo nejsou zřetelně popsána propojení s jinými částmi výkladu.

Předložená práce v rámci úvodních kapitol kvalitně obhájí potřebu metodologického přístupu, který autor aplikuje v praktické části. Argumentace celé práce je jasná, avšak (jak již zaznělo) by jí celkově prospělo více praktickou část provázat s tou teoretickou. Např. z teoretické části by bylo vhodné rovnou navazovat definicí výzkumné otázky (otázek). Teoretická část práce v tomto smyslu mírně postrádá jakési zakončení poukazující na nejasnosti, či mezery v akademickém poznání daného tématu.

Datová analýza a analýza kvalitativních vstupů je provedena precizně a některé popisy postupů (např. 7.3.2 a 7.3.4) poukazují na hluboký vhled do tématu a schopnost autora aktivně a vhodně použít informace z rešerše tématu k designu efektivního zkoumání.

Po formální stránce autor koherentně pracuje se zkratkami, syntaxí bibliografických odkazů, přepisy cizích slov a podobnými prvky. Práce je vizuálně přehledná a dobře graficky zformátovaná. V tomto ohledu splňuje veškeré požadavky na akademickou práci. Jediné, čemu po přečtení všech oddílů stále nerozumím je použití plurálu v celém textu, i když šlo zejména o samostatné zkoumání autora.

V rámci práce se sekundárními prameny autor dokazuje své očividné akademické kvality. Odborná rešerše je provedena precizně, autor se zaměřuje na zásadní studie, ke kterým se dokáže stavět kriticky. Všechny kroky v analýze dat jsou odůvodněné a dobře provedené, jen v návaznosti na výše uvedené, ne vždy dobře strukturované.

V rámci hodnocení velmi významného aspektu vlastního přínosu autora je zřejmé, že tato práce přináší v mnoha ohledech nové informace a vlastní kritický pohled. Vlastní pohled autora by si zasloužil i větší prostor např. v závěru práce. Zde trochu schází jasná doporučení pro budoucí výzkum, ale i aplikační sféru.

IV. Dotazy k obhajobě

- a. V rámci analýzy dat pracujete s konkrétními charakteristikami účastníků vedoucími k jistému vnímání procesu měření. Praktická část práce v tomto bodě ale postrádá detailnější vysvětlení procesu nastavení těchto parametrů. Bylo by možné lépe v rámci obhajoby popsat, jakým způsobem jste došel k interpretaci jednotlivých výsledků v Big Five a jejich konkrétních dopadů pro vnímání sobeměření?

- b. Z pohledu aplikačního, jaké možnosti mají výrobci pro předcházení některých negativních aspektů jejich zařízení? Již jsou na trhu zařízení, která s některými prvky pracují? Pokud ano, jak, a jde z vašeho pohledu o vhodný postup?

V. Závěr

Předložená disertační práce splňuje požadavky kladené na disertační práci, a proto ji doporučuji k obhajobě a předběžně ji klasifikuji jako prospěl.